

ПРАСКОВА (*Persica vulgaris*)

Прасковата (*Persica vulgaris*) е сред овощните видове, които са много разпространени у нас. Характерно за дървото е, че започва да плододава още в първите години от живота си. При добри грижи ражда всяка година качествени плодове в голямо количество. В млада възраст дървото има много буен растеж. При правилни резитби, които са много важни при отглеждането на прасковата, още в четвъртата година тя достига своя пик на плододаване. Това се обяснява с етапите на развитие, през които минава животът на прасковата:

- Най-важното през първия от тях е оформянето на короната на дървото чрез резитби. Така тя се изгражда, формира се скелета и се оказва влияние върху плододаването.
- Най-обилното плододаване е през вторият етап от жизнения цикъл на растението. Тогава то е достигнало максималните си размери. Чрез правилна резитба този етап може да се удължи максимално.
- Третият етап се характеризира с отмиране на дървото. Тогава е моментът, в който трябва да се прави резитба за подмладяване, като се съкращават част от скелетните клони. Израстват масово лакомци. Те могат да се използват за плододаване и за заместване на част от обрастващата дървесина.

Температура

Прасковата е една от най-взискателните култури по отношение на топлината на въздуха и почвата. За да протече нормално зимното развитие на овощката, е нужно известен период от време температурата на околната среда да е под 7°. Продължителността на този период се определя от сорта на прасковата. Основните сортове, разпространени у нас, имат нужда от ниски температури най-малко от 700 до 1000 часа. По време на зимата най-чувствителни са плодните пъпки. Ако студът падне под минус 20-21°, те могат да загинат. Опасни за тях са и повратните пролетни студове, които последват рязко затопляне над 20°. Тогава плодните пъпки също могат да измръзнат. По време на цъфтежа фатално може да и застудяването до минус 2-3°.

Вода

Прасковата е сравнително сухоустойчива култура, но 1-2 поливки по време на вегетацията няма да са излишни. Липсата на вода по време на формирането на плодовете може да се отрази на плододаването, като се получат дребни и с лош външен вид праскови. Засушаването може да предизвика и преждевременно окапване на реколтата. Прекаленото поливане обаче също е противопоказно за прасковата. Тогава се създават условия за развитие на гъбни болести. Излишната вода в почвата при неправилно поливане или обилни валежи води до заблатяване, особено ако фиданката е настанена на по-тежки почви. Това се отразява на корените, които се задушават и в следствие на това овошката може да загине.

Много важни са и моментите на поливане. Обикновено те са по време на последния етап от формирането на плодовете, но не по-късно от две седмици преди прибирането на реколтата, тъй като това може да намали захарността на плода. За един декар са нужни от 50 до 100 м³ вода, в зависимост от почвата. Когато се поливат дръвчетата, в околостъблените чаши трябва да се осигурят по 20-30 л за младите фиданки и по над 50 л за плододаващите дървета.

Почва и светлина

За отглеждането на прасковата, е нужна почва, която е пясъкливо-глинеца, дълбока, дренирана и добре запасена с хранителни вещества. Не се препоръчва засаждането на овошки от този вид на стръмни терени и изложени на силни ветрове места. Почвената аерация трябва да е висока, тъй като без въздух корените се задушават - това смущава

развитието и предизвиква загиване на растенията. Прасковата е много чувствителна към варовитите почви. Тогава тя може да страда от хлороза. Реакцията на почвата трябва да бъде неутрална или слабо алкална (рН 6-7).

Прасковата е много чувствителна и към светлината - ако не достига, обрастващата дървесина бързо отмира и се оголват скелетните части на короната. Плодовете също реагират зле на липсата на слънчево огряване и видът им става лош, а качеството им – ниско. За дървото трябва да се избират по-слънчеви места, а между отделните фиданки да се оставя достатъчно разстояние, за да не се засенчват. Чрез резитбите пък се осигурява достъп на светлина до всички части на короната.

Засаждане

Преди да се засадят прасковени дървета, мястото трябва да се почисти от растения и камъни. Риголването на терена е задължително. Работи се на 50-70 см дълбочина, като се внасят 80-100 кг калиев, 150-160 кг фосфорен и 3-5 т органичен тор на всеки декар. Ако се засажда праскова в двор, то тогава се изкопават ямки с размери 80x80 см или 100x100 см с дълбочина 60 см. В тях се внасят по 10-15 кг оборски тор, 1-2 кг калиев и 2-3 кг фосфорен тор, които се размесват добре с изкопаната почва. След това

част от нея се посипва на дъното на ямата, а с останалата се покриват корените на дървото.

Разстоянията, на които ще се засаждат фиданките, се определят от условията, на които тя ще се развива (почва, влажност), както и от подложката, типа корона, която ще бъде формирана, и от сорта. Чашовидната корона задължително изисква разстояние между редовете от 5-6 см, а между дърветата – 3-5 м. Прасковите, формиращи със свободно растяща корона, се нуждаят от по-малко място – по около 2-3 м между тях.

Прасковеното дърво се засажда предимно през есента, особено, ако короната му ще е свободно растяща, тъй като то се събужда за живот много рано през пролетта.

Фиданката се поставя на няколко сантиметра над кореновата шийка в ямата, като мястото на присаждане е на няколко сантиметра над повърхността на терена. При засаждането корените на прасковата не се съкращават. Те трябва да са свежи и да се разпределят така в дупката, че да не се преплитат и извиват нагоре. Покриват се с останалата част от извадената почва, притъпква се и се полива с 20-30 л на дърво. Можете да се мулчира отгоре околостъблената чаша с оборски тор или друг материал.

Торене

Прасковата е култура, чието развитие се влияе много от наличието на хранителни вещества в почвата. Има ли ги, дървото расте силно, образуват се достатъчно смесени клонки, върху които плододава. Тори се с азотни, калиеви и фосфорни торове, и се внасят и органични смеси, като се има предвид, че азотните торове се разпръскват повърхностно, а оборският, фосфорните и калиевите торове се заорават в почвата.

Важно е да се знае, че 2-3 години непосредствено след засаждането, прасковите се подхранват само с азот, който се внася в околостъблените чаши на дърветата. Именно азотът е един от най-важните елементи, които осигуряват на дървото силен растеж. То образува по-едри листа, залагат се повече плодни пъпки за следващата реколта и се повишава студоустойчивостта му. Обикновено азотът се внася на две равни части. Първата се внася през първите месеци от годината (февруари-март), а втората – към края на март- началото на юни.

Фосфорът също е от значение за развитието на дървото, но тъй като се намира в по-голямо количество в почвата, трябва да се внася по-ограничено.

Калият обаче е много важен елемент и благодарение на редовното торене, прасковата издържа на големи студове. Липсва ли в почвата, плодовете са дребни, а цветните и плодните пъпки са малко.

Положителният ефект от внасянето на оборски тор в прасковената градина е неоспорим, тъй като благодарение на него се подобрява структурата на почвата, обогатява се с всички елементи и се подобрява работата на фосфора и калия.